

Adviesnota

Algemeen bestuur

Adviesnota behorende bij agendapunt 5 voor de vergadering van 6 maart 2024

Onderwerp

Aanpassing van de gemeenschappelijke regeling Regio Hart van Brabant-MPB

Advies

1. In te stemmen met het voorstel tot aanpassing van de gemeenschappelijke regeling Regio Hart van Brabant 2024 a.g.v. de statutenwijziging van Stichting Midpoint Brabant;
2. Het dagelijks bestuur te verzoeken dit voorstel aan de raden en colleges van de deelnemers toe te zenden en hen te verzoeken hun eventuele zienswijzen kenbaar te maken.

Inleiding

In regio Hart van Brabant nemen de samenwerkende gemeenten in het economisch domein deel aan de Stichting Midpoint Brabant (verder: MPB). Hierin werken ondernemers, onderwijs- en kennisinstellingen en overheden samen. MPB werkt aan 'brede welvaart' en wil daarom de samenwerking verbreden door maatschappelijke partners aan het bestuur toe te voegen. Daarnaast wil MPB een Raad van Advies instellen die op een breed scala van onderwerpen in het economisch domein advies gaat geven over de strategische koers en activiteiten van Midpoint Brabant. Op 21 februari 2024 heeft het AB van MPB besloten tot wijziging van haar statuten.

Als gevolg daarvan moet de gemeenschappelijke regeling Regio Hart van Brabant (verder: GR RHvB) worden aangepast.

In deze adviesnota schetsen wij u de aanleiding voor de voorgestelde aanpassing van de GR RHvB en doen een voorstel voor de aanpassing.

Argumenten

1.1. Zo geeft u invulling aan de aangekondigde aanpassing van de GR RHvB 2024

Op 5 oktober 2023 hebt u de ontwerp GR RHvB met de (technische) wijzigingen als gevolg van de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen 2022 (verder: Wgr 2022), voor zienswijzen aan de deelnemende gemeenten toegestuurd. De Wgr 2022 vereist dat die wijzigingen uiterlijk op 1 juli 2024 zijn geïmplementeerd in de GR RHvB.

Omdat het niet haalbaar bleek de gewenste relatie met MPB in dat voorstel accuraat en tijdig te verwerken, hebt u in de aanbiedingsbrief van 5 oktober 2023 aangekondigd dat de aanpassingen in

de GR RHvB als gevolg van de voorgenomen veranderingen in de governance van Midpoint Brabant later in een apart traject volgen.

Met dit voorstel brengt u de aangekondigde aanpassingen in de GR RHvB aan.

1.2. Zo geeft u uitvoering aan het gezamenlijke principebesluit van uw AB en het poho economie van 13 december 2023.

Op 13 december 2023 heeft u, in aanwezigheid van de leden van het portefeuillehoudersoverleg Economie, de mogelijkheden besproken om deelname door de samenwerkende gemeenten aan MPB na haar statutenwijziging in te richten. U hebt, met een unaniem positief advies van het poho Economie, uitgesproken die deelname via de GR RHvB te willen inrichten en het DB verzocht daartoe een voorstel tot aanpassing van de ontwerp GR RHvB 2024 voor te bereiden.

1.3. Zo sluit u optimaal aan op de wijziging van de governance van Stichting Midpoint Brabant

Er is een aantal aanleidingen om de governance van MPB en de GR RHvB aan te passen.

Allereerst wil MPB maatschappelijke organisaties een volwaardige positie geven in de nieuwe governance van MPB. Maatschappelijke organisaties hebben kennis en expertise die van belang is bij de opgaven waarvoor we in het economisch domein staan. U kunt dan denken aan organisaties in het maatschappelijk welzijn en gezondheidszorg en natuurbeheer. De uitbreiding in de samenwerking met die maatschappelijke organisaties vraagt om een verbreding van het triplehelix samenwerkingsverband naar een multihelix samenwerkingsverband.

MPB wil de kennis en expertise van die partijen beter benutten door hun deelname in het bestuur te regelen en de instelling van een raad van advies. Deze adviseert op een breed scala aan aspecten in het economisch domein over de strategische koers en activiteiten van MPB. Voor de uitvoering van projecten wordt een afzonderlijke BV opgericht.

Ten tweede is de afgelopen periode gebleken dat beschrijving van de relatie tussen Regio Hart van Brabant en Midpoint Brabant in de gemeenschappelijke regeling onduidelijkheden en onvolkomenheden bevatte. Die lossen we nu op.

1.4. Zo versterkt u de inhoudelijke lijn van Regio Hart van Brabant met MPB

In de kernagenda '23-'27 ambiëren de samenwerkende gemeenten op economisch gebied de brede welvaart voor inwoners in Midden-Brabant te vergroten én innovaties voort te brengen die bijdragen aan de welvaart en het welzijn in Nederland.

In MPB werken ze met ondernemers, kennis- en onderwijspartijen en maatschappelijke partners integraal, multihelix aan de economie en maatschappij van vandaag en morgen. Op basis van de ambities in de kernagenda nemen leden van het poho Economie namens de samenwerkende gemeenten deel aan het bestuur en stuurgroepen van MPB. En andersom nemen zij relevante onderwerpen die daar besproken zijn, weer mee terug naar de overlegtafels van Regio Hart van Brabant.

We verwijzen hier naar het Actieprogramma 2023-2027 MPB

<https://midpointbrabant.nl/actieprogramma>

1.5. Zo organiseren de samenwerkende gemeenten hun deelname aan MPB via de GR RHvB

Regio Hart van Brabant wordt deelnemer in de Stichting Midpoint Brabant. De portefeuillehouders Economie nemen deel aan, worden geïnformeerd over en koppelen terug met betrekking tot MPB. De kernagenda vormt daarmee een stevige basis voor de strategie en activiteiten van MPB.

Regio Hart van Brabant gaat de bestuurders benoemen van de stichting MPB en krijgt een meerderheidsstem in het bestuur van stichting MPB. Daarmee wordt opdrachtverstrekking aan MPB door quasi-inbesteding mogelijk. Tot slot ontstaat een overzichtelijk en efficiënt verantwoordingsproces doordat MPB via Regio Hart van Brabant de gemeentelijke bijdragen ontvangt en verantwoording aflegt.

Hiermee ontstaat een meer eenduidige situatie waarin gemeenten op basis van de kernagenda van Regio Hart van Brabant hun inbreng leveren op de strategie en activiteiten van MPB.

In bijlage A is een overzicht van de voorgestelde aanpassingen opgenomen. In bijlage B is de voorgestelde tekst van de GR met de wijzigingen zichtbaar opgenomen.

1.5. Zo neemt u kennis van de gewenste juridische en fiscale aspecten van de voorgestelde wijziging van de gemeenschappelijke regeling Regio Hart van Brabant 2024.

Om slagvaardig en flexibel te kunnen werken is het wenselijk dat overheden zowel subsidie kunnen verstrekken aan MPB als directe opdrachten via quasi inbesteden (= aanbesteden zonder openbare aanbestedingsprocedure) kunnen verstrekken. Van quasi-inbesteden kan slechts sprake zijn indien de aanbesteder toezicht houdt op de uitvoerder als ware het haar eigen organisatie (toezichtscriterium), mag er geen sprake zijn van private financiering van activiteiten van de uitvoerder en moet de uitvoerder minimaal 80% van haar activiteiten voor de overheid worden verricht.

Aan deze voorwaarden voldoen Regio Hart van Brabant en de gemeente Tilburg door in de statuten van Midpoint Brabant en de GR RHvB op te nemen dat negen (van de tien) bestuurders van de stichting MPB worden benoemd door Regio Hart van Brabant, met een gewogen stemrecht voor de overheidsvertegenwoordigers voor 68% van de stemmen in het bestuur van stichting MPB (artikel 8 lid 4 nieuwe statuten van MPB). De voorzitter van stichting MPB wordt benoemd door de gemeente Tilburg (artikel 5, lid 3, sub a nieuwe statuten MPB). In de statuten van stichting MPB wordt vastgelegd dat de stichting MPB alleen publieke financiering ontvangt. Aan het criterium dat minimaal 80% van de activiteiten voor de overheid wordt uitgevoerd wordt voldaan, aldus een advies van advocatenkantoor AKD. Voor de uitvoering van projecten met ook private financiering wordt een separate BV opgericht.

1.6 Zo wordt de relatie tussen gemeenten en Midpoint Brabant eenduidig en overzichtelijk

Als gevolg van deze aanpassingen treedt voor de deelnemende gemeenten aan MPB een aantal veranderingen t.o.v. de huidige situatie op. Hieronder zijn de belangrijkste kort weergegeven:

- Het AB Regio Hart van Brabant benoemt negen (van de tien) bestuursleden van stichting MPB. De voorzitter van stichting MPB wordt benoemd door de gemeenteraad van Tilburg;
- De relatie tussen de ambities in de kernagenda en de activiteiten in MPB wordt versterkt, waarbij Regio Hart van Brabant een (begrotings-) subsidie aan MPB uitkeert;

- De financiële relatie tussen de gemeenten en MPB verloopt voortaan via GR RHvB en niet meer tussen individuele gemeenten en MPB; deelnemende gemeenten ontvangen geen jaarlijkse factuur meer van MPB. Verantwoording over de verleende subsidie verloopt eveneens via regio hart van Brabant;
- De gemeentelijke bijdrage per inwoner aan MPB wordt toegevoegd aan de gemeentelijke bijdrage per inwoner aan Regio Hart van Brabant.

1.7. Zo ontvangen de gemeenten informatie over de resultaten van Midpoint Brabant

Vanaf 2025 zal MPB de financiële middelen voor de bekostiging van de organisatie ontvangen door een subsidiebesluit van Regio Hart van Brabant en zal verantwoording worden afgelegd aan Regio Hart van Brabant.

Dit neemt niet weg dat MPB de deelnemende gemeenten regelmatig zal informeren over haar activiteiten en de, mede door haar ondersteuning, behaalde resultaten door bedrijven en partners. Naast de al bestaande communicatielijnen zoals website, nieuwsbrieven en social media zal MPB met het poho Economie en de RAC in overleg gaan over de wensen en behoeften voor concretere informatievoorziening rechtstreeks door MPB of via de verantwoordelijke portefeuillehouder.

2.1. Zo stelt u de colleges en raden van de deelnemende gemeenten in de gelegenheid hun zienswijzen kenbaar te maken op de voorgestelde aanpassing van de GR RHvB 2024.

Omdat de GR RHvB een zogenaamde 'gemengde regeling' van raden en colleges is, moeten de raden én de colleges van de deelnemende gemeenten unaniem en uniform besluiten tot aanpassing van de ontwerp-gemeenschappelijke regeling Regio Hart van Brabant.

Het dagelijks bestuur zal conform artikel 32 van de GR RHvB de aanpassing van de GR RHvB-MPB aan de raden en colleges van de deelnemende gemeenten sturen met het verzoek hun eventuele zienswijzen vóór 1 juni 2024 kenbaar te maken.

Kanttekeningen

1.1. De raden van de gemeenten Alphen-Chaam en Baarle-Nassau nemen niet deel aan MPB;

De gemeenten Alphen-Chaam en Baarle-Nassau nemen deel aan de GR RHvB voor het sociaal domein. Zij nemen niet deel aan het fysiek domein, economisch domein en Midpoint Brabant. De colleges en raden van beide gemeenten moeten ook instemmen met de aanpassing van de GR RHvB-MPB.

De gemeentelijke bijdrage per inwoner voor deze twee gemeenten wordt, ook in de toekomst, jaarlijks berekend op basis van hun deelname aan het sociaal domein en hun aandeel in de bedrijfsvoering.

De aansprakelijkheid voor bestuursleden van MPB is in de toekomst beter geregeld door een scheiding aan te brengen tussen enerzijds de stichting MPB, als organisatie zonder winstoogmerk en uitsluitend met publieke middelen gefinancierd, en anderzijds de BV MPB waarin de projecten worden uitgevoerd. In de BV zal ook private financiering een rol spelen. De verantwoordelijkheid van de GR RHvB, vertegenwoordigd door 3 bestuursleden in het stichtingsbestuur, gaat in de toekomst niet verder dan de stichting MPB.

1.2. Alleen Regio HvB en gemeente Tilburg kunnen een beroep doen op quasi-inbesteden.

De gemeente Tilburg en Regio Hart van Brabant kunnen gebruik van maken de mogelijkheid tot quasi-inbesteden omdat zij voldoen aan de drie criteria daarvoor.

Andere gemeenten kunnen, conform hun eigen gemeentelijke aanbestedingsbeleid, opdrachten verstrekken aan MPB. Zij kunnen verder, via Regio Hart van Brabant, gebruik maken van quasi-inbesteding.

1.3 Raadsbesluit gemeente Heusden tot volledige deelname aan de GR RHvB per 1-1-2025.

Op 19 december 2023 heeft de gemeenteraad van Heusden besloten om met ingang van 1 januari 2025 niet langer in twee regio's deel te nemen aan regionale samenwerking. Zij heeft besloten om volledig aan de regionale samenwerking in Hart van Brabant deel te nemen.

In het verlengde van het raadsbesluit gaan wij ervan uit dat Heusden per 1-1-2025 deel volledig deelneemt aan Midpoint Brabant.

Financiën

De aanpassing van de governance van Midpoint Brabant en de daaruit voortvloeiende aanpassing van de GR RHvB, is financieel neutraal voor de deelnemende gemeenten.

In technische zin verandert de systematiek van betaling. Tot nu toe bracht MPB de gemeentelijke bijdrage per inwoner aan MPB rechtstreeks bij de gemeenten in rekening met een factuur. In de toekomst zal Regio Hart van Brabant de gemeentelijke bijdrage per inwoner bij de deelnemers in rekening brengen en vervolgens middels een subsidiebeschikking aan MPB doorgeven. De gemeentelijke bijdrage per inwoner aan Regio Hart van Brabant zal daartoe verhoogd worden met de gemeentelijke bijdrage per inwoner aan de organisatie van MPB.

De ontwerpbegroting 2025 wordt in voorjaar '24 uitgewerkt op basis van de huidige situatie. Na wijziging van de statuten door het AB van MPB op 21 februari 2024 én na het doorlopen van de procedure voor de aanpassing van de GR RHvB door alle gemeenten, wordt deze systematiek verwerkt in de begroting 2025 van Regio Hart van Brabant door middel van een begrotingswijziging.

Communicatie

Op 6 december 2023 is de wijziging van de governance van MPB toegelicht in de regionale adviescommissie.

Op 13 december 2023 hebben het algemeen bestuur en het poho economie de inrichting van de relatie tussen Regio HvB en MPB besproken.

Op 26 januari 2024 organiseerde Midpoint Brabant digitale spreekuren over de wijziging van de governance door Midpoint Brabant en de gevolgen voor de aanpassing van de GR RHvB 2024 (één voor de huidige bestuursleden van MPB en/of hun adviseurs en één voor AB-leden van Regio HvB en de leden van het poho-economie en/of hun adviseurs).

Op 31 januari 2024 werd een Radenavond georganiseerd over dit onderwerp.

Op 21 februari 2024 heeft het algemeen bestuur van Midpoint Brabant haar statuten gewijzigd.

Na 6 maart 2024 zal het DB de aanpassing van de GR RHvB-MPB aan de colleges en raden van de deelnemende gemeenten sturen voor eventuele zienswijzen met het verzoek voor 1 juni 2024 te reageren.

Diverse communicatiemiddelen zijn beschikbaar voor de bespreking in de raden (bijlage E en F).

Vervolg

Op 1 juli 2024 wordt de Gemeenschappelijke Regeling Regio Hart van Brabant 2024 (citeertitel: GR RHvB 2024) van kracht. Het voorliggende voorstel is een aanpassing daarop.

De colleges en raden van deelnemende gemeenten worden in de gelegenheid gesteld gedurende 12 weken hun eventuele zienswijze kenbaar te maken op de voorstellen met betrekking tot MPB. Na weging door het AB van eventuele zienswijzen, zal het DB de definitieve GR RHvB toesturen voor vaststelling. Alle colleges en raden moeten een uniform besluit nemen. Na instemming door alle raden en colleges van de definitieve aanpassing van de GR RHvB 2024 zal deze in het najaar van 2024 worden gepubliceerd en in werking treden.

Bijlage(n)

- A. Overzicht aanpassingen GR RHvB-MPB;
- B. Tekst aanpassing GR RHvB-MPB met wijzigingen bijgehouden;
- C. Tekst aanpassing GR RHvB-MPB met wijzigingen geaccepteerd;
- D. Aanbiedingsbrief aan deelnemende gemeenten;
- E. Basisverhaal Communicatiemiddelen t.b.v. het gesprek met de raad;
- F. Toolbox (praatplaten).